

BETA CHALLENGE

Misja Małopolska



Drogi Odkrywco,

Świat pędzi. Między cyfrowymi neuronami a szumem zautomatyzowanych miast, stoi Pokolenie Beta - generacja, która odziedziczy nie tylko historię, ale i nasze dzisiejsze technologie, wyzwania klimatyczne oraz nieograniczone możliwości Sztucznej Inteligencji.

Przed Tobą osiem kwadratów. Osiem historii. Osiem wizji Małopolski - regionu, w którym spotykają się tradycja, technologia i natura.

Na kolejnych stronach czekają na Ciebie ciekawostki dotyczące każdego z tych obszarów, które dają wgląd w to, gdzie jesteśmy dzisiaj.

Lecz najciekawsze dopiero przed nami. Używając potęgi Sztucznej Inteligencji, przeniknęliśmy do przyszłości, aby wygenerować dwa scenariusze dla każdego z tych obszarów. Odkryjesz tu zarówno świetlaną wizję - jak Małopolska może rozkwitnąć, stając się globalnym liderem technologii i ekologii - jak i mroczne ostrzeżenie - co czeka nas, jeśli zignorujemy dzisiejsze wyzwania.

To nie jest tylko opowieść. To lustro czasu, które pokazuje, że przyszłość nie jest zapisana - ona czeka na naszą decyzję.



KOPALNIE SOLI

Najstarsze działające kopalnie soli w Europie
Kopalnie w Bochni (założona w 1248 roku) i Wieliczce (ok. 1290 roku) należą do najstarszych na świecie, w których nieprzerwanie wydobywa się sól przez ponad 700 lat. Dziś są to zabytki wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Podziemna kaplica św. Kingi To arcydzieło rzeźby solnej. Wszystko od ołtarza, przez żyrandole, po posadzkę wykonano z soli.
Kaplica św. Kingi w Wieliczce ma 54 metry długości i 12 metrów wysokości, a akustyka jest tak doskonała, że odbywają się tam koncerty i śluby.

9 poziomów i 327 metrów głębokości
Kopalnia w Wieliczce ma aż 9 poziomów i sięga 327 metrów pod ziemię.
Zwiedzający schodzą zazwyczaj tylko do 3. poziomu, reszta to labirynty korytarzy, sztolni i komór, których długość przekracza 245 kilometrów.

Legenda o św. Kingie
Legenda mówi, że św. Kinga, węgierska księżniczka, wrzuciła swój pierścień do kopalni soli na Węgrzech, a gdy przybyła do Polski, znaleziono go w pierwszej wydobytej bryle soli z Wieliczki. Od tego czasu uważa się ją za patronkę górników solnych.

Kopalnia jako plan filmowy
Podziemia Wieliczki i Bochni wielokrotnie służyły jako scenografia filmów i wydarzeń kulturalnych, kręcono tu m.in. sceny historyczne i koncerty, oraz organizowano bale i przedstawienia teatralne pod ziemią.

Podziemna kolejka w Bochni
W Bochni można przejechać się najstarszą w Polsce podziemną kolejką. Wagony przewożą turystów przez tunele o długości ponad 3 kilometrów..

Sól - „białe złoto”
Dawniej sól była cenniejsza od srebra. To właśnie z jej sprzedaży królowie Polski finansowali zamki i wojny, a kopalnia Wieliczka nazywana była „skarbcem Rzeczypospolitej”.

Mikroklimat jak w sanatorium
Powietrze w kopalniach soli jest czyste, nasycane minerałami i wolne od alergenów.
W Bochni znajduje się podziemne sanatorium, gdzie leczy się choroby układu oddechowego, a pacjenci śpią 250 metrów pod ziemią.

Wskutek chaosu klimatycznego i zatamania dostaw, sól zyskuje na znaczeniu jako krytyczny i intensywny i ryzykowny eksploatację resztek złóż.

W 2125 roku historyczne kopalnie soli, zabezpieczone przed zmianami klimatu, generują zysk jako globalne centrum turystyki uzdrowiskowej i edukacji, symbolizując wartość dziedzictwa ponad czystą eksploatacją.

W 2125 roku, dzięki skutecznej globalnej walce z zanieczyszczeniem, sanatorium w Bochni jest światowej sławy centrum terapii regeneracyjnej. Zaawansowane systemy biomonitorowania i AI dostosowują mikroklimat kopalni do indywidualnych potrzeb pacjentów.

Wskutek niepowstrzymanego ocieplenia i chronicznego ekstremalnego zanieczyszczenia powietrza na powierzchni, podziemne sanatoria stały się jedynym azylem dla najciężiej chorych na przewlekłe schorzenia oddechowe.

WAWEL

Wawel był centrum państwa Piastów i Jagiellonów. Do XI wieku aż do końca XVI wieku Wawel pełnił funkcję głównej siedziby królów i centrum władzy politycznej. Tu koronowano, rządano i podejmowano najważniejsze decyzje dla kraju.

ciągłe osadnictwo na Wawelu rozwinęło się około 1000 lat p.n.e., w epoce nieprzerwanie odgrywa ważną rolę jako miejsce obronne, kultu i później polityczne, aż stało się siedzibą polskich władców.

Stolica „przeniosta się”, ale Wawel zachował majestat. Choć w 1596 roku Zygmunt III Waza przeniósł dwór królewski do Warszawy, Wawel nadal pozostał duchową stolicą Polski – tu wciąż odbywały się królewskie pochówki i przechowywano symbole państwowości.

Smok jest prawdziwy! Pod Smoczą Jamą odkryto kości dużych zwierząt – w średniowieczu uważano je za szczątki prawdziwego smoka, dlatego smok stał się symbolem Krakowa.

Pierwsze ślady obecności człowieka na Wawelu sięgają ok. 100 000 lat temu, kiedy neandertalczyki używali tam prostych kamiennych narzędzi do obróbki skór i mięsa.

W średniowiecznym Krakowie powstał Uniwersytet, który stał się jednym z najważniejszych ośrodków nauki w Europie. Studiował tu sam Mikołaj Kopernik! Ówczesni uczeni wierzyli, że ruchy gwiazd i planet wpływają na losy ludzi, dlatego ważną rolę odgrywała astrologia.

Klimat decyduje o wszystkim!! Około 1000 p.n.e. klimat był cieplejszy niż dziś, co sprzyjało osadnictwu na wzgórzu wawelskim i nad Wisłą. W średniowieczu optimum klimatyczne pozwoliło na rozwój handlu i umocnienie Wawelu jako siedziby władców.

Czakra Wawelski - miejsce mocy? Istnieje legenda mówiąca o tym, że w podziemiach Wawelu znajduje się potężny kamień o energii magicznej. Turyści nadal szukają go w pobliżu katedry i... dotykają ścian, „żeby nabrać energii”.

Wskutek niepowstrzymanego ocieplenia, Wawel jest nieustannie zagrożony ekstremalnymi, chaotycznymi powodziąmi. Technologiczne ratunkowe pochłaniają ogromne zasoby, a historyczna siedziba władców staje się drogim symbolem utraconej, stabilnej przeszłości.

W 2125 roku Wawel, chroniony przez innowacyjne, zeroemisyjne bariery przeciwpowodziowe i systemy geotermalne, odzyskuje rolę symbolu stabilności i władzy.

W 2125 roku ultraczuła geotechnologia wykazała, że rzekomy czakra to naturalna, zdrowa anomalia elektromagnetyczna, którą człowiek świadomie wykorzystuje do bezemisyjnej terapii relaksacyjnej.

Wskutek globalnego kryzysu, wysokiej klasy, lecz nieweryfikowalne technologie generowania energii są sprzedawane turystom w formie „cyfrowych amuletów”, „wirtualnego czakramu”.

CZTERY ŻYWIÓŁY

Działalność hutnicza w Małopolsce przyczyniła się do wylesiania okolicznych terenów, gdyż drewno było potrzebne do wytopu żelaza. Kształtowała także lokalny krajobraz m.in. przez zmianę biegu rzek i tworzenie stawów.

Małopolski Festiwal Balonowy - Nocne iluminacje. Wieczorem balony są podświetlane LED-ami, tworząc magiczny spektakl świetlny na tle górskiego krajobrazu.

Tradycyjna technologia. W średniowieczu i wczesnej nowożytności stosowano młoty wodne i piece dymarskie, które napędzane były siłą wody z lokalnych potoków, co stanowiło przykład wczesnej ekologicznej technologii przemysłowej.

W Małopolsce, szczególnie w Krakowie i okolicach, notowano w przeszłości wysoki poziom smogu zimą, głównie z powodu ogrzewania węglem i niskiej emisji przemysłowej.

Pustynia Błędnowska powstała w wyniku wylesienia i eksploatacji piasku w średniowieczu. Tereny te pierwotnie porastały lasy, które były systematycznie wycinane na potrzeby rolnictwa, wypasu zwierząt oraz pozyskiwania drewna dla budownictwa i opału.

W Małopolsce funkcjonują liczne małe elektrownie wodne, które wykorzystują rzeki takie jak Poprad czy Raba do produkcji ekologicznej energii.

W Sułoszowie uprawia się rodzime gatunki roślin pochodzące z czasów średniowiecza. Należy do nich m.in. pszenica płaskurka, która obecnie stanowi ułamek procenta upraw pszenicy w Polsce.

Historyczne powodzie spowodowane wylewaniem Wisły i jej dopływów były wyzwaniem dla lokalnych społeczności. Woda sięgała nawet 2m powyżej lokalnych dróg. W ostatnich dekadach Małopolska inwestuje w retencję i przywracanie naturalnych koryt, co zwiększa bezpieczeństwo i poprawia bioróżnorodność.

Wskutek braku działań, ekstremalne ocieplenie i permanentne upały przyczyniły się do zniszczenia wszelkich upraw, w tym płaskurki. Technologie nawadniania i monitorowania zawadły w obliczu ekstremalnych susz, a rolnicy zostali zastąpieni przez korporacyjne, algorytmicznie sterowane farmy wertykalne.

W 2125 roku pszenica płaskurka jest filarem regeneracyjnego rolnictwa dzięki swojej odporności na ekstremalne warunki pogodowe a Sułoszów działa jako regionalny Bank Genów gdzie przechowuje się znane gatunki roślin uprawnych.

Zaawansowana bioinżynieria i drony nasadzeniowe przyspieszyły regenerację lasów, czyniąc Pustynię Błędnowską modelem odbudowy ekosystemu.

Nieregulowane technologie skanowania i wydobycia doprowadziły do poszerzenia i chaosu geologicznego. Ludzie korzystają z zaawansowanej technologii wirtualnej, by "zwinąć" zniszczone tereny, izolując się od rzeczywistego kryzysu.

ARCHITEKTURA

Wit Stwosch, Nagrobek Kazimierza Jagiellończyka
Dzieło wykonane ok. 1492-1496,
znajdujące się w katedrze na
Wawelu.

Styl: późny gotyk - monumentalna
forma, bogata dekoracja, naturalizm
postaci.
Król ukazany jest jako śpiący władca
- symbol chrześcijańskiego
spoczynku i wiary w
zmartwychwstanie.

Wieża ratuszowa w Krakowie
Jedyny zachowany fragment
dawnego ratusza na Rynku
Głównym.

Ratusz rozebrano w 1820 r. w ramach
porządkowania przestrzeni rynku.
W latach '60 XXw. przeprowadzono
renowację według projektu Wiktora
Zinna, przywracając m.in
średniowieczne wykusze.

Kościół św. Andrzeja w Krakowie
Romańska świątynia z XI w., przykład
architektury obronnej - grube mury, wąskie
okna i wieże o blankach.
Jeden z najlepiej zachowanych kościołów
romańskich w Polsce.

Maszkarony na Sukiennicach
Maszkarony - rzeźbione groteskowe głowy
na fasadzie Sukiennic - zaprojektował Jan
Matejko podczas przebudowy w XIX w.
Przebudowę i restaurację (1875-1879)
przeprowadzono według projektu Tomusza
Prylińskiego, nadając budowli cechy
neorenesansowe.

Pałac Sztuki w Krakowie
Zbudowany w latach 1898-1901 według
projektu Franciszka Mączyńskiego. Styl:
secesja krakowska (wiedeńska) -
dekoracyjna fasada, ornament roślinny,
symboliczne motywy (m.in. maska
Apollina).

Siedziba Towarzystwa Przyjaciół Sztuk
Pięknych i miejsce wystaw
modernistów.

Witraż „Bóg Ojciec - Stań się!” Stanisława
Wyspiańskiego
Znajduje się w kościele franciszkanów w
Krakowie.

Styl: symbolizm i secesja - monumentalna
postać Boga tworzącego świat w
świetlistych barwach.

Madonna z Krużlowej
Rzeźba drewniana z ok. 1410 r.,
wykonana w tzw. „pięknym
stylu” gotyku
międzynarodowego.
Uchodzi za jedną z
najpiękniejszych przedstawień
Maryi z Dzieciątkiem w sztuce
polskiej - pełna wdzięku,
subtelna i harmonijna.

Teodor Talowski
Wzbitny krakowski architekt,
profesor Politechniki Lwowskiej,
nazywany „polskim Gaudim”.
Jego kamienica „pod pajakiem” przy
ul. Karmelickiej 35 należy do
pierwszej fazy twórczości
Talowskiego, w której architekt
stworzył najbardziej znane kamienice
krakowskie, nie bez racji uznawane
za kwintesencję „talowszczyzny”

Wskutek niepowstrzymanego
ocieplenia, drewno Madonny
uległo poważnemu pęknięciu
i niestabilności. Rzeźba jest
przez większość czasu ukryta
w magazynach
interwencyjnych, ponieważ
jest zbyt krucha, by znieść
transport czy stałą
ekspozycję.

W 2125 roku Madonna z
Krużlowej, dzięki nowej
generacji pasywnych i
zeroemisyjnych systemów
klimatyzacji w Muzeum
Narodowym, jest doskonale
zachowana. Rzeźba
pozostaje globalnym
symbolem „pięknego stylu”.

W 2125 roku kamienica „Pod
Pajakiem” Talowskiego jest
przykładem adaptacji
zabytkowej architektury do
neutralności klimatycznej.
Dzięki inteligentnej
termomodernizacji,
wykorzystującej historyczne
technologie wentylacyjne,
zachowuje swoją unikalną
estetykę.

Wskutek niepowstrzymanego
ocieplenia kamienica
Talowskiego jest nieefektywnym
energetycznie reliktem,
borykającym się z problemami
wilgoci i pękaniem fasady.
Budynek, mimo wartości i
drogi w utrzymaniu i
symbolizuje porażkę adaptacji
historycznej architektury do
chaotycznego klimatu.

GÓRY

Zamek Czorsztyn
Zwiedzających może zainteresować fakt, że na zamku tym kręcono sceny do filmu Janosik. Zamek Czorsztyn inspirował jednak nie tylko twórców filmowych, ale także wielu innych artystów, w tym poetów i pisarzy, którzy wspominali o nim w swych dziełach.

Redyk
Owce w Małopolsce są tradycyjnie wypasane na górskich halach, a ich zejście z nich jesienią to uroczystość zwana redykiem, która jest widowiskowym wydarzeniem kulturalnym.

Praprzodkiem Tatr był ocean
Na obszarze dzisiejszych Tatr przez około 20 milionów lat istniał ocean. Proces wypiętrzania gór trwa nadal – choć góry rosną, to ponad 80 % ich przyrostu jest równoważone przez erozję.

Jezioro Czorsztyńskie
W jego głębinach spoczywa zatopiona wieś Stare Maniowy. Jezioro znane jest z malowniczych zamków górujących nad jego brzegami: Zamku w Niedzicy i ruin Zamku w Czorsztyńce.

Zaawansowane systemy stabilizacji zapory zostały przeciążone przez ekstremalne amplitudy przez zjawiska geoinżynierijne, mające zwiększyć retencje, pogorszyły jedynie sytuację, a zamki są nieustannie monitorowane przez drony z powodu ryzyka osunięć

W 2125 roku Jezioro Czorsztyńskie działa jako krytyczny węzeł stabilności hydrologicznej, zmodernizowany do buforowania ekstremalnych opadów i susz dzięki inteligentnemu zarządzaniu rezerwami.

Małopolskie pasma górskie obejmują Karpaty, które dzielą się na Tatry, Pieniny i różne pasma Beskidów, takie jak Beskid Śląski, Wyspowy, Makowski, Śląski, Mały i Żywiecki, a także Gorce i Beskid Niski. W regionie znajduje się najwyższy szczyt Polski – Rysy w Tatrach.

Owce
Owce są inteligentnymi zwierzętami z doskonałym węchem i pamięcią. Mają prostokątne źrenice, zapewniające szerokie pole widzenia. Badania wykazały, że owce mogą doświadczać szerokiej gamy emocji. Owce są roślinożercami, a ich wełna rośnie nieprzerwanie, dlatego potrzebują regularnego strzyżenia.

Beskidy są stosunkowo młodym pasmem w skali geologicznej – wypiętrzyły się około 20 milionów lat temu (okres trzeciorzędu) i zbudowane są głównie z piaskowców i fisz karpackich.

Zamek Niedzica
Legenda: po ucieczce przed hiszpańskimi konkwistadorami, inkaska księżniczka Umina znalazła schronienie na zamku. Przywiozła ze sobą tajemniczy skarb oraz zestaw kipu – inkaski system zapisu informacji za pomocą węzłów na sznurach, który mógł zawierać wskazówki do jego odnalezienia.

W 2125 roku AI oparte na kwantowym przetwarzaniu wreszcie całkowicie rozszyfrowało system kipu Inków, co pozwoliło odnaleźć zaginiony skarb.

Poszukiwacze skarbów, wykorzystując nieuregulowane, destrukcyjne technologie skanujące, doprowadzili do krytycznej destabilizacji murów zamku, który i tak już był zagrożony ekstremalnymi opadami i powodzią.

FOLKLOR

Górale
Na terenie dzisiejszego województwa małopolskiego istniało niegdyś bez mała dwadzieścia wyodrębnionych grup etnograficznych. Wszystkie one różniły się między sobą gwara, tradycyjnym strojem, folklorem muzycznym i tanecznym, sprawowaniem obrzędów, lokalnymi zwyczajami a także sposobami codziennego bytowania.

Čiupaga
Górale mają čiupagi, ponieważ to narzędzie o wielu funkcjach; historycznie służyła do obrony, walki i pracy. Była również wykorzystywana jako narzędzie do wybijania stąpiń w lodzie i bezpiecznego poruszania się po stromych stokach.

Strój krakowski
Strój krakowski uchodzi za jeden z najbardziej popularnych i rozpoznawanych polskich strojów ludowych. Funkcjonujący od przeszło wieku jako strój narodowy, stał się wręcz synonimem ubioru ludowego, uchodząc jednocześnie za jedynolity i oczywisty.

Kapelusz
Górale noszą kapelusze głównie jako element stroju ludowego i symbol tożsamości. Kapelusze, często nazywany kłobukiem, jest ozdobiony muszellkami (np. kauri), które symbolizują długie podróże i wyprawy, a także przynależność do danego regionu górskiego.

Zalipie
Zalipie to malowana wieś w Małopolsce, znana z tradycji zdobienia domów i innych obiektów kwiecistymi wzorami. Tradycja ta ma ponad 100 lat i powstała, by ukryć odymione ściany.

„Stolica folkloru” w małej wsi Wieś Jastrzębia (powiat tarnowski) nazywana jest „stolicą folkloru” – co roku odbywa się tam przegląd obrzędów ludowych, podczas którego mieszkańcy przypominają dawne tradycje wiejskie.

Krakowski obwarzanek
Pierwsze wzmianki o obwarzanku pochodzą z XIII wieku, z dokumentów z czasów Bolesława Wstydliwego. Jednak kluczowym momentem było wydanie przez króla Jana Olbrachta w 1496 roku przywileju, który nadał krakowskim piekarzom wyłączne prawo do jego produkcji i sprzedaży.

Parzenica
Parzenica, tradycyjny górski wzór haftowany na męskich spodniach, wywodzi się od wzmacnień z sznurka służących do ochrony nogawek. Pierwotnie była amuletem przynoszącym szczęście i ochronę, a jej nazwa odnosiła się również do form na sery w kształcie serca.

Wskutek niepowstrzymanego ocieplenia i chronicznych susz, tradycyjne zboża są zbyt drogie, jest produkowany masowo z zamienników, niskiej jakości energochłonnych technologii.

W 2125 roku obwarzanek jest pieczony z historycznej pszenicy pąskurki w zeroemisyjnych piecach, stanowiąc wzór lokalnego, zrównoważonego łańcucha dostaw żywności.

W 2125 roku Parzenica jest symbolem zrównoważonej i inteligentnej mody górskiej, haftowana na odzieży z lokalnie produkowanych włókien. Jej wzór integruje niewidoczne czujniki monitorujące zdrowie i parametry środowiskowe.

Wskutek ekstremalnych upałów i braku śniegu, tradycyjna wełniana parzenica stała się niezdatna do noszenia w górskim klimacie, a jej wzory są reprodukowane wyjątkowo jako cyfrowe NFT.

INSYGNIA KRÓLEWSKIE



Berło Królewskie – zabytkowe klejnoty z kolekcji Koronnym W Skarbcu Koronnym przechowywane są historyczne berła królewskie, choć nie są to te, które faktycznie służyły do koronacji. Berło symbolizuje sprawiedliwość władzę i odpowiedzialność króla za poddanych.

Jabłko Królewskie – symbol panowania nad światem. Jabłko królewskie oznaczało przynależność Polski do grona europejskich monarchii chrześcijańskich. Złota kula zwieńczona krzyżem przypominała, że władzą króla ma swoje granice w porządku boskim.

Korona Chrobrego – rekonstrukcja. Oryginalna korona koronacyjna polskich królów została zniszczona po III rozbiórce Polski przez Prusaków w 1795 roku. Korona symbolizuje ciągłość polskiej państwowości i pamięć o naszej królewskiej historii.

Szczerbiec – miecz koronacyjny królów Polski. Szczerbiec to jedyne oryginalne insygnium koronacyjne, które przetrwało do dziś. Używano go podczas koronacji królów Polski od XIV do XVIII wieku.

Polska słynęła z tolerancji religijnej i wolności.

Podczas gdy w Europie płonęły stosy, w Polsce w 1573 r. uchwalono Konfederację Warszawską – gwarancję wolności wyznania. Do Polski uciekali prześladowani z całej Europy – Żydzi, husyci, menonici.

Królowie polscy zbudowali ekonomiczną potęgę opartą na zbożu. Dzięki spławom Wisły Polska była nazywana „spichlerzem Europy”. Z Gdańska eksportowano miliony ton zboża, a kupcy bogacili się jak dzisiejsi miliarderzy.

Jeden z kamieni szlachetnych w polskiej koronie królewskiej miał na powierzchni wygrawerowanego lwa. Dodatkowo szmaragdy użyte w koronie pochodzić mogły z kopalń należących kiedyś do Kleopatry w Egipcie.

Skład insygniów królewskich zmieniał się przez lata. Pierwotnie należała do niego tylko korona, następnie dodano jabłko, berło i Szczerbiec.

Wskutek zatamania się globalnej stabilności, zaawansowane drony poszukiwawcze są używane do nielegalnego wydobycia szmaragdów w Egipcie, zasilając technologiczny czarny rynek.

W 2125 roku spektrometry kwantowe potwierdziły pochodzenie szmaragdów z kopalń Kleopatry, a insygnia stają się centralnym punktem polsko-egipskiej współpracy w zakresie zrównoważonego wydobycia rzadkich surowców.

W 2125 roku historyczne insygnia są chronione, a do kolekcji dodano nowy symbol – Kryptograficzny Klucz Władzy, wykonany ze szlachetnych metali odzyskanych (recykling kosmiczny) dzięki zaawansowanej technologii bioremediacji.

Wskutek chronicznego kryzysu energetycznego, zasoby metali szlachetnych z insygniów zostały cynicznie przeznaczone na przemysłową użyteczność, przetopione na ultrasztywne, zaawansowane czepy kwantowe i krytyczne komponenty.

PARKI NARODOWE

Podkowiec mały, symbol Ojcowskiego Parku Narodowego (OPN) założonego w 1956 roku, to najmniejszy polski nietoperz, którego sylwetka widnieje w godle parku. OPN jest najmniejszym polskim parkiem narodowym, ale na swoim obszarze mieści aż ponad 400 jaskiń, stanowiących kluczowe zimowiska dla licznej populacji tego ściśle chronionego gatunku.

Maczuga Herkulesa to najbardziej charakterystyczny ostaniec wapienny w Ojcowskim Parku Narodowym. Ta 25-metrowa kolumna skalna stoi na skale zwanej Fortepianem. Według lokalnej legendy, Maczuga została postawiona do góry nogami przez samego diabła na rozkaz słynnego czarnoksiężnika, Pana Twardowskiego.

Niedźwiedź brunatny to największy drapieżnik Babiogórskiego Parku Narodowego. Masyw Babiej Góry służy mu jako korytarz migracyjny i zimowisko. Obserwacje ("Puszek") potwierdzają, że BPN to kluczowa ostoja w Beskidach. Zwierzę jest pod całkowitą ochroną.

Orlik krzykliwy, będący symbolem Magurskiego Parku Narodowego założonego w 1995 roku, jest najliczniejszym z orłów w Polsce i objęty jest ścisłą ochroną gatunkową. Ten drapieżnik, osiągnący rozpiętość skrzydeł do 160 cm, każdej jesieni wyrusza w daleką, ryzykowną podróż na swoje zimowiska w Afryce.

Szarotka alpejska (potocznie "kocia łapka") to botaniczny symbol Tatrzańskiego Parku Narodowego, chroniony prawnie ze względu na masowe zrywanie. Ta wytrzymała roślina wysokogórska jest cała pokryta filcowatym kutnerem, który chroni ją przed ekstremalnym klimatem. Szarotka jest uznawana za symbol odwagi i miłości.

Salamandra plamista to symbol Gorczańskiego Parku Narodowego i największy płaz ogoniasty w Polsce. Jej unikalne, ostrzegawcze ubarwienie - czarno-żółte lub czarno-pomarańczowe plamy - informuje drapieżniki o toksycznej wydzielinie (salamandrynie).

Kozica tatrzańska to rzadki i ściśle chroniony relikw epoki lodowcowej, będący żywym symbolem Tatrzańskiego Parku Narodowego (TPN), utworzonego w 1955 roku. Ten wysokogórski ssak, zamieszkujący piętra hal i turni, jest chroniony prawnie od 1868 roku.

Reliktowa sosna na Sokolicy (ok. 500 lat) to kluczowy symbol Pienińskiego Parku Narodowego, najstarszego w Polsce. Drzewo zostało dwukrotnie poważnie uszkodzone: m.in. w 2018 r. przez podmuch śmigłowca TOPR. Złamana gałąź jest obecnie eksponatem na wystawie Parku.

Chaos Klimatyczny (≈30°C) zepchnął kozice na ostatnie szczyty, gdzie ich populację ostatnie osobniki są transmitowane w formie cyfrowej do wirtualnych zoo, tracąc całą autentyczną, symboliczną wartość.

W roku 2125, dzięki zaawansowanej bioinżynierii i zautomatyzowanemu "ekostraznikom" zarządzającym górskim klimatem, populacja kozic osiąga stabilność.

Originalny pień sosny jest chroniony przez samoregenerującą się nanotechnologiczną otulinę, która adaptuje się do zmian klimatu; nowe pokolenie, wyhodowane z jej genów w Laboratoriach Przyszłości, zalesia stoki, przywracając krajobrazowi równowagę.

Na skutek powodzi i erozji (spowodowanych Chaosem Klimatycznym) resztki Sokolicy runęły do Dunajca; w przestrzemi cyfrowej masowo handluje się "autentycznymi" tokenami NFT z ostatnim, fałszywie wygenerowanym zdjęciem zdrowej sosny.

BETA CHALLENGE

Misja Małopolska



Dziękujemy za wspólną podróż.

Właśnie zakończyłeś podróż w czasie, która przeniosła Cię przez cyfrowe magistrale, zielone tereny i potencjalne przyszłości Małopolski 2125.

Wizje, które przedstawiła AI, są potężne, ale nie są ostateczne. Przyszłość jest w rękach człowieka, a Twoja opinia jest ostatnim, najcenniejszym elementem tej układanki.

Dlatego, zanim zamkniesz tą stronę, chcielibyśmy Cię prosić o jedno: podziel się swoją własną wizją.

[Jak będzie wyglądać Małopolska w 2125 roku? - Klik](#)

